

Follow up webinar “de digitale ALV”

De vragen. En de antwoorden

A. Over de spoedwet

1. Moet ons bestuur wel echt een besluit moet nemen om een digitale ALV te organiseren?
Als er een digitale ALV komt, dan kan het bestuur dat besluiten op basis van de tijdelijke wet.
2. Moeten we - nu digitaal vergaderen volgens de wet mogelijk is - een vervallen vergadering ook inhalen. Ons bestuur wil gezien de bovenstaande overwegingen de ontwikkelingen even afwachten en bij voorkeur in het najaar weer fysiek vergaderen en alleen digitaal als dat vanwege de coronamaatregelen niet anders kan. Een noodzaak om de ALV van 11 april in mei of juni in te halen is er niet. Ons jaarrekening e.d. wordt altijd besproken in de najaarsvergadering. Digitaal vergaderen is nu mogelijk, maar ik neem aan dat het bestuur kan bepalen of de voorjaarsvergadering (digitaal) moet worden ingehaald (tenzij er natuurlijk een bepaald aantal ledenraadsleden is die verzoekt om nog een vergadering bijeen te roepen).
Als er geen behoefte is aan een ALV in het voorjaar dan hoeft het natuurlijk niet. Wel kan het nodig zijn dat het bestuur een besluit neemt om de behandeling van de jaarstukken 2019 met 4 maanden uit te stellen.
3. Moet een digitale ALV in de toekomst wel worden vastgelegd in de statuten?
Ja, de tijdelijk wet geldt voorlopig maar tot 1 september 2020, dus het advies is zeker om goed na te denken over de wenselijkheid van een digitale ALV in de toekomst, en dit dan statutair te regelen.
4. Deze wet is geldig tot 1 september, wat gebeurt daarna?
In Den Haag zal men uiterlijk een week voor 1 september 2020 beoordelen of een verlenging van de tijdelijke wet met 2 maanden wenselijk lijkt. Zodra we hier kennis van krijgen, zullen we dit communiceren.
5. Als je volgens je statuten 4 ALVs moet doen, mag je er eentje schrappen, dat je er drie per jaar doet?
Om die vraag goed te kunnen beantwoorden zou ik de statuten en de achtergrond van deze statutaire bepaling graag eerst kennen.
6. Moet behalve de Bondsraadsleden (ledenraad) ook de geïnteresseerde leden van de vereniging in de gelegenheid gesteld worden deel te nemen? Normaal gesproken worden zij via onze Consumentengids uitgenodigd.
De wet geeft in art 2:38 BW aan dat alle leden die niet geschorst zijn, toegang tot de ALV hebben, en stem mogen uitbrengen. In de statuten kan dat recht ook aan andere personen worden toegekend. Ik ken de statuten niet dus kan niet zeggen of de Bondsraad geldt ter vervanging van de gewone leden en of deze “gewone” leden in de statuten wel het recht is toegekend eventueel passief de ALV bij te wonen. Het kan ook zijn dat dit in de praktijk gebeurt omdat het als wenselijk wordt ervaren, maar niet gebaseerd is op een recht van deze geïnteresseerde leden. Als het voor de geïnteresseerde leden is gebaseerd op een formeel “vergaderrecht” dan geldt de tijdelijk wet ook voor hen (zie Memorie van Toelichting) en

zouden zij ook in de gelegenheid gesteld dienen te worden de vergadering digitaal te kunnen volgen.

7. Zijn er nog aparte eisen gesteld voor politieke partijen (verenigingen)?
De Tijdelijke Wet COVID-19 Justitie en Veiligheid kent voor politieke partijen geen aparte eisen.
8. Wat is de geldigheidsduur/looptijd van de noodwet?
De wet kent een terugwerkende kracht vanaf 16 april 2020 en geldt tot 1 september 2020.
9. In onze statuten staat dat de jaarrekening binnen zes maanden na afloop kalenderjaar voorgelegd moet worden aan de leden. Ik heb begrepen dat daar nu uitstel voor is. Tot welke datum is dat?
Het hangt van de vorm en grootte van de rechtsvorm (vereniging of coöperatie) af welke termijn hiervoor standaard geldt. En pas als het bestuur een besluit tot verlenging heeft genomen, kan de oorspronkelijke termijn met max 4 maanden worden verlengd. Vaak geldt dat binnen een termijn van 6 maanden na einde boekjaar het bestuur de jaarstukken moet hebben opgesteld, en deze dan vervolgens binnen een maand aan de ALV moet voorleggen ter goedkeuring.
10. Is er nog een instructie beschikbaar voor de inrichting van een digitale ALV met richtlijnen?
Niet aanwezig. Uiteraard zijn we graag bereid met u mee te denken voor een advies op maat. In de webinar werden welke enkele zaken toegelicht waar u over na moet denken bij het organiseren van een digitale ALV. Dit kunt u als leidraad gebruiken. Hiernaast zijn (indien u hier gebruik van wil maken) aanbieders van stelsystemen ook vaak bereid om mee te denken in dit proces.
11. Is een fysieke vergadering überhaupt mogelijk op dit moment?
Hiervoor gelden de maatregelen van de overheid ten aanzien van groepsvorming (niet meer dan 3 personen momenteel) en het dringende verzoek thuis te blijven. Het bestuur zou in haar overwegingen kunnen betrekken in hoeverre het goed bestuur is om leden uit te nodigen samen te komen. De tijdelijke maatregelen kennen momenteel wel een uitzondering op het verbod op groepsvorming, als het een wettelijk verplichte vergadering zou betreffen. In dat geval is een bijeenkomst tot 100 personen, op gepaste afstand, toegestaan.
12. Als de overheid besluit om evenementen langer dan 1 september te verbieden, kan de noodwet dan eerder verlengd worden?
Dat zou kunnen.
13. Intrakoop heeft het statutair geregeld, wat is de link met de noodwet?
In beginsel zouden alle leden die vergadergerechtigd zijn, ook de gelegenheid geboden moeten worden om fysiek aan de vergadering deel te nemen. De tijdelijke wet staat toe dat het bestuur deze optie niet biedt, en voor de leden uitsluitend digitaal vergaderen faciliteert. Intrakoop diende hier als voorbeeld om ervaringen met het organiseren van een digitale vergadering toe te lichten.
14. Vanaf wanneer kunnen we opnieuw fysiek vergaderen ?
Als de maatregelen en de feitelijke omstandigheden in Nederland dat weer toelaten. Dat is nu niet bekend.
15. Is het verplicht dat mensen online aanwezig zijn tijdens de ALV? Is dat nodig volgens de wet?
Nee, dat is niet verplicht. Wel kan het voor sommige besluiten waarvoor een bepaald quorum vereist is (statutenwijziging etc) nodig zijn dat een bepaald deel van de leden deelneemt of (van tevoren een stem heeft uitgebracht).
16. Waarom is digitaal nu opgehangen aan de Coronaregels?
Omdat lang niet alle rechtspersonen statutair de mogelijkheid kenden om digitaal een ALV of Aandeelhoudersvergadering te kunnen houden. En de huidige standaard wet bepaalt dat dit alleen kan als het expliciet in de statuten is opgenomen. Hiernaast moet er volgens de standaardwet een fysieke bijeenkomst plaatsvinden, hetgeen nu niet mogelijk is vanwege de

regels omtrent de coronacrisis. Vandaar dat er behoefte was aan een tijdelijke wet op grond waarvan alle rechtspersonen hun ALV of AVA digitaal zouden kunnen organiseren.

Over decharge verlenen

1. Gaat verlening van decharge ook via stembiljet?
Dit moet net als tijdens een gewone fysieke ALV, een apart (digitaal) besluit zijn.
2. Wij stemmen voor jaarrekening en decharge niet schriftelijk. Kan dat nu ook?
Het mag op grond van de tijdelijke wet ook per elektronisch communicatiemiddel. Dit kan zijn: email, website, telefoongesprek. Wel is van belang dat de stemgerechtigde identificeerbaar is.

Over de deelnemers aan de digitale ALV

1. Zouden ook potentiële leden mee kunnen doen aan de ALV? Geen lid geen ALV.
Daarvoor gelden de gebruikelijke regels, die zijn voor dit geval niet anders onder de tijdelijke wet.
2. Wij hebben van een groot deel van de leden geen e-mailadres. Hoe zorgen wij dat we toch een geldige ALV houden met stemming?
Hiervoor zijn diverse mogelijkheden. Als het om een kleine groep leden in totaal gaat dan kunt u de ALV bijvoorbeeld via een groepstelefoongesprek of via ZOOM of TEAMS houden. Ook is een voorafgaande schriftelijke stemming mogelijk. Daarnaast kunt u ze in een brief een uitnodiging met een link zenden voor een stream. In dit geval is een advies op maat nodig, graag treden wij hierover nader in overleg om u verder te helpen.

Over vragen stellen bij een digitale ALV

1. Antwoorden op de vragen vooraf: hoelang voor de ALV moeten die zijn gedeeld?
De wet geeft aan dat vragen uiterlijk tijdens de vergadering, al dan niet thematisch, worden beantwoord en op de website van de vereniging worden geplaatst of via een elektronisch communicatiemiddel toegankelijk worden gemaakt voor de leden. Het bestuur spant zich ook in te faciliteren dat nadere vragen bijvoorbeeld nog tijdens de vergadering gesteld kunnen worden. Als dit allemaal niet lukt (ondanks inspanningen van het bestuur) dan heeft dit geen gevolgen voor de rechtsgeldigheid van de genomen besluiten.
2. Wat als er onvoldoende tijd is om de vragen die te kort vooraf gesteld zijn te beantwoorden?
Dan heeft dit geen gevolgen voor de rechtsgeldigheid van de genomen besluiten. Het is aan het bestuur hier zorgvuldig mee om te gaan. Wel is het advies om zulks duidelijk te communiceren richting de leden en aan te geven dat en waarom er te weinig tijd was om de vragen tijdig te beantwoorden. In deze situatie is veel begrip mogelijk, mits de toelichting gegeven wordt en men transparant is in de processen.
3. Bij ons is in de wet opgenomen dat leden via spraak tijdens de online ALV hun vraag moeten kunnen stellen, dus chat alleen is niet voldoende. Zijn er mensen die hiermee ervaring hebben? Heeft iemand tips?
Ik ga ervan uit dat u hier bedoelde te zeggen dat het bij u in de statuten is opgenomen in plaats van in de wet? Indien de groep niet te groot is hebben wij positieve ervaringen met het geven van 'beurten'. Hierdoor heeft iedereen ook echt de mogelijkheid gehad om een vraag te stellen. Mensen kunnen eventueel aangeven dat ze een additionele vraag willen stellen d.m.v. een chat, waarna ze de mogelijkheid krijgen om via spraak hun vraag te stellen. Om te gaan of deze bepaling die u noemt ook nog geldt onder de tijdelijke wet zouden we nader overleg moeten hebben.

Over wat je vooraf aan de digitale ALV moet regelen

1. Wat als je zware vergaderstukken hebt en je wil ze versturen? Is WeTransfer geschikt?
Ja dit is op grond van onze eigen ervaringen geschikt.
2. Hoe stel je digitaal je bestuursleden voor?
Hiervoor zijn meerdere mogelijkheden denkbaar. U zou de kandidaten kunnen vragen zich voor te stellen middels een kort filmpje. Of middels een foto met een CV en een korte persoonlijke motivatie. Of als de ALV via live stream is, om dit live te doen. Dit alles betreft een persoonlijke keuze van de vereniging/coöperatie en eventueel natuurlijk de kandidaat.
3. Hoe lang van tevoren moet je stukken sturen. Nu hanteren we 2 weken, maar dit is voor fysieke vergadering.
De termijn die hiervoor geldt is gelijk aan de termijn die al eerder voor uw vereniging/coöperatie gold. Deze is niet gewijzigd door de tijdelijke wet.
4. Behoor je de opnames van de ALV beschikbaar stellen?
Nee, dat hoeft niet, de wet zegt hier niets over. Conform de statuten van uw vereniging/coöperatie zullen er waarschijnlijk notulen worden gemaakt die op de gebruikelijke wijze worden vastgesteld. Nadat deze zijn uitgewerkt en de notulen zijn vastgesteld, zou het zelfs wenselijk kunnen zijn om de opnames te vernietigen onder verwijzing naar de AVG (privacy wetgeving).

Over ervaringen

1. Welke software gebruikt KNGF voor stemmen online?
Voor het digitaal stemmen gebruikte KNGF een (maatwerk) tool van Orca groep. Voor het streamen e.d. heeft KNGF met verschillende partijen gewerkt. Dit was erg afhankelijk van de locatie. KNGF gaat dit jaar de digitale ALV in huis organiseren en moet nog een beslissing nemen over een aanbieder.

Over digitaal stemmen

1. Mag je leden ook de gelegenheid bieden om voor de vergadering schriftelijk hun stem uit te brengen. Veel van onze leden zijn online minder vaardig.
Ja het bestuur kan dat bepalen, met een maximum van 30 dagen voorafgaand aan de datum van de ALV. Let hierbij wel op dat deze schriftelijke stemmen gecombineerd moeten kunnen worden met de digitale stemmen (indien gebruik van digitale stemsoftware).
2. Maar wat als je verkiezingen houdt en de stemmen staken?
Daarvoor gelden de gebruikelijke regels, die zijn op grond van de tijdelijke wet niet anders. Raadpleeg hiervoor graag uw statuten.
3. Hoe kan je digitaal rechtsgeldig stemmen?
De wet geeft aan dat de ALV langs elektronische weg rechtstreeks te volgen moet zijn voor de stemgerechtigden, en dat de stemgerechtigden tot 72 uur tevoren in de gelegenheid gesteld moeten zijn om schriftelijk of elektronisch vragen te stellen over de geagendeerde onderwerpen. De stemgerechtigden moeten identificeerbaar zijn (let wel: dit is iets anders dan dat de stem zelf naar een bepaalde persoon herleid kan worden). Vervolgens kan de stemgerechtigde elektronisch stemmen. Indien er wordt gewerkt met stemgewicht en of machtigingen moeten ook hiervoor voorzieningen getroffen worden.
4. Wat doe je met quorum?
Noch de standaard wet noch de tijdelijke wet geven hier duidelijkheid over. Het is raadzaam om in uw statuten na te gaan of uw statuten hier duidelijkheid over geven. Indien dit niet het geval is dan adviseren wij dat het bestuur hier voorafgaand aan de ALV, bij voorkeur al ter gelegenheid van de uitnodiging, duidelijkheid geeft hoe hiermee omgegaan zal worden.

5. En met 2 weken stem-tijd vooraf hoef je dus als lid dus niet online aanwezig te zijn bij de ALV. Dit is het geval als het bestuur heeft toegestaan dat stemmen voorafgaand aan de ALV mogelijk is. Hoe gaat het dan met meerderheid van stemmen? Geldt dan de stemmodule met het aantal antwoorden of het aantal aanwezigen in de ALV? Zie hiervoor onder punt 5.
6. In het geval van een ledenraad. Is het dan ook mogelijk om digitaal te stemmen met hand opsteken?
Indien u gekozen heeft voor bijvoorbeeld live audio- en video-stream dan is dat mogelijk. Het is aan de voorzitter (die de vergaderorde bepaalt) om het aantal voor- en tegenstemmers te benoemen en de uitslag van de stemming vast te stellen. In hoeverre het een punt kan zijn of worden dat er achteraf discussie over de stemming ontstaat is een ander punt, wellicht goed om dat ook in uw overwegingen en praktische uitwerkingen te betrekken.
7. Kan je met digitaal stemmen ook per acclamatie stemmen?
Ja, zie hiervoor onder punt 7.
8. Kan je in een zoom meeting niet achteraf de stemmen in de chat tellen?
De stemmen dienen in de ALV zelf uitgebracht en geteld te worden, zodat de voorzitter tijdens de ALV de uitslag van de stemming kan constateren en kan mededelen. Dit is ook richting de leden zeer aan te raden, om eventuele discussie over de uitslag achteraf te voorkomen. Mocht het tellen van de stemmen even tijd kosten, dan zou u de vergadering even kunnen schorsen.
9. Hoe kun je zorgen voor anoniem stemmen als je tegelijkertijd ook niet wil dat niet-stemgerechtigden meedoen?
De stemgerechtigde moet via het elektronisch communicatiemiddel identificeerbaar zijn. Dit is een wettelijk vereiste. U zou hiertoe bijvoorbeeld de stemgerechtigde een unieke code kunnen geven. Of via de post een stembiljet kunnen toezenden met het oog op stemmen voorafgaand aan de ALV.
10. Welk systeem is geschikt voor online stemmen?
Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden. Er is een breed scala aan aanbieders die eigenlijk in alle mogelijke wensen/eisen kunnen voorzien. Het is raadzaam om de in de webinar benoemde stappen goed door te nemen, zodat er een duidelijke eisen/wensenlijst ontstaat. Op basis hiervan kunt u als organisatie beslissen wat passende software is. Hierbij kan er gedacht worden aan 'simpele' opties als een Teams- of Zoom-gesprek tot aan een compleet ontzorgde vergadering met ondersteunende software van een professionele partij. In het laatste geval zijn via Google de meeste aanbieders goed vindbaar. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met NCR (coöperaties) of DNA (verenigingen).
11. Is dat online stembiljet anoniem, ondanks persoonsgebonden?
Het wettelijke voorschrift is dat de stemgerechtigde die de vergadering volgt en hier aan deelneemt, identificeerbaar moet zijn als hij of zij elektronisch wil stemmen. Bij de keuze voor het elektronisch communicatiemiddel waarmee gestemd kan worden, moet uiteraard geborgd worden dat de uitgebrachte stem anoniem kan zijn, zoals ook tijdens een reguliere fysieke ALV het geval kan zijn.
12. Hoe regel je een online stembiljet?
Een 'online-stembiljet' kan veel definities hebben. Met de huidige noodwet kan een e-mail of chatbericht al fungeren als een schriftelijk stembiljet. Bij het gebruik van professionele stemsoftware verschilt de manier waarop de digitale stembiljetten worden geregeld. Vaak gaat dit gepaard met een unieke code of link die de deelnemers ontvangen.
13. Hoe regel je individuele identificeerbaarheid
In het geval van 'stemmen met handopsteken' is het al genoeg om zichtbaar te zijn via een webcam. Bij het schriftelijk stemmen kan je ervoor kiezen om met naam en toenaam te stemmen, of via een versleuteld systeem anoniem te stemmen. In dit laatste geval weet het

stelsysteem wie je bent en welke stem(men) je hebt uitgebracht, maar is dit niet te achterhalen. Veel stemsoftware heeft deze laatste optie ingebouwd.

14. Hoe stem je anoniem bij stemmen over personen?

Een van de gegeven antwoorden door deelnemers: voor anonieme stemming waarbij personen identificeerbaar zijn organiseren wij voorafgaand een schriftelijke stemming per e-mail en maken uitslag tijdens ALV bekend. Zie ook onder punt 14.

15. Wij hebben naast leden ook toeschouwers, hoe identificeren wij die tijdens een stemming?

Alleen de stemgerechtigde moet op grond van de wet identificeerbaar zijn. Bij het kiezen van een elektronisch communicatiemiddel kunt u dus beoordelen of het mogelijk is om uitsluitend aan stemgerechtigde bijvoorbeeld een unieke code te verstrekken. Toeschouwers zouden dan gewoon via een link mee kunnen kijken/luisteren met de video/audiostream

16. Kunnen jullie leveranciers adviseren voor het regelen van digitaal stemmen, of in werkgroep onderzoeken, zodat niet iedereen wiel gaat uitvinden? Voor klein en voor grote verenigingen.

Voor informatie hierover kunt u contact met ons opnemen. NCR heeft hier vorig jaar beperkt onderzoek naar gedaan. Dit betrof leveranciers die aanvullend op fysieke vergaderingen digitale diensten leveren. Afhankelijk van uw behoefte kunnen we u enkele partijen suggereren of andere verenigingen of coöperaties noemen die reeds ervaring met een dergelijke partij hebben opgedaan.

17. Kun je indicatie geven van de kosten voor het inschakelen van een extern bedrijf om de digitale stemming te regelen?

Indien alles zelf geregeld wordt kan het (naast de gemaakte arbeidsuren) praktisch kosteloos zijn om een digitale ALV te organiseren. Indien er gewerkt wordt met een professionele stempartij kan er gedacht worden aan bedragen van tussen de €1000 - €10.000. Dit is helemaal afhankelijk van de gewenste opties, inrichting en ondersteuning.

18. Kan je met stemmen ook onderscheid maken tussen de officiële ledenvertegenwoordiger (1 man/vrouw, x aantal stemmen) en extra medewerkers die ook namens dat bedrijf komen (0 stemmen)

Als ik deze vraag goed begrijp gaat het hier over het toepassen van stemgewicht. Dit is bij veel professionele stelsystemen mogelijk, maar niet bij allemaal. Indien er gewerkt wordt met zo'n stelsysteem dan is het zeker raadzaam om deze vraag mee te nemen in de inventariserende gesprekken. Als u echter bedoelt dat de extra medewerkers geen stem hebben dan krijgen zij gewoon geen unieke code of stemmogelijkheid.

19. Hoe verhoudt de AVG zich ten opzichte van de diverse partijen als Zoom, Skype?

Hier kunnen wij wegens gebrek aan betreffende expertise geen uitspraken over doen. Wel heeft er op dit punt enkele weken geleden het een en ander aangaande ZOOM in de media gestaan.

20. Wij doen de vergadering via Teams, moet men bewijs hebben van de stemmen?

Dat is geen wettelijk vereiste. Zie hiervoor. De voorzitter moet het aantal stemmen kunnen tellen en kunnen benoemen. Het is raadzaam om de uitkomsten te laten notuleren en accorderen om discussies te voorkomen.

21. Mag je gebruik maken van open systemen als de mentimeter voor bijv. stemmingen? In het geval van kleine bijeenkomsten (16 personen)?

Indien deze systemen voldoen aan de volgens de noodwet gestelde criteria voor stelsystemen dan kunnen deze gebruikt worden. Let wel goed op de verwerking van persoonsgegevens betreffende de AVG. Zoals hierboven aangegeven kunnen wij op dat gebied geen uitspraken doen omdat dit niet onze expertise is.